

CAMPAGNEBRIEF

H A N D I N H A N D

Driemaandelijks • jaargang 25 / 2017 • nr. 4 • oktober - november - december 2017 • Afgiftekantoor: 2099 Antwerpen X

Afzender: Hand in Hand vzw, Grote Steenweg 91, 2600 Berchem

#DeKoloniseerMijnStad

17.01
2018

Patrice
Lumumba

dekoloniseer.be

17 JANUARI 2018: REGIONALE ACTIES VOOR DEKO

Op 17 januari (verjaardag moord op Lumumba) vinden in minstens 6 Vlaamse steden en Brussel dekoloniseringsmomenten plaats. Onder #DekoloniseerMijnStad roepen Hand in Hand en partners op om eindelijk in Lumumba-pleinen, -straten en -standbeelden te voorzien in onze steden.

WAAROM ACTIE VOEREN?

Voor Hand in Hand is er een direct verband tussen structureel racisme en kolonialisme. De eeuwenlange uitbuiting door de koloniale mogendheden heeft nog steeds nefaste gevolgen voor de machtsverhoudingen in de wereld.

De grootschalige propaganda die deze uitbuiting goedpraatte door de gekoloniseerden te ontmenselijken (vaak letterlijk door er slaven van te maken) werkt nog steeds door in allerlei racistische denkbeelden en vooroordelen over de "andere", of ze nu in het Globale Zuiden wonen of in Europa.

Deze koloniale machtsverhoudingen én denkbeelden zijn een belangrijke oorzaak van het huidige structurele racisme in onze samenleving. Ze creëren nog steeds een onderklasse van mensen die ongelijk behandeld worden omwille van hun huidskleur of afkomst. Zowel in de dagelijkse omgang als op het vlak van wonen, werken, onderwijs, enz.

Samen met anderen pakt Hand in Hand de gevolgen van dit structurele racisme aan, zoals discriminatie op de arbeidsmarkt en huisvesting.

We moeten echter ook durven kijken naar de oorzaken en die hebben hun wortels in het kolonialisme en de hardnekkige koloniale denkbeelden.

De propaganda voor het koloniale systeem werd onder meer ondersteund via vele koloniale standbeelden en straatnamen. Zij monopoliseren de publieke ruimte in het discours over het koloniale verleden en verheerlijken de kolonisatoren als helden. Het is meer dan tijd om dit straatbeeld te dekoloniseren en de stemmen laten horen van mensen en organisaties met een migratie-achtergrond. Tijd om met ons allen in het reine te komen met het koloniaal verleden. En ook tijd om samen onze verantwoordelijkheid op te nemen. Samen met het Europees verleden van strijd voor democratie, welzijn, sociale zekerheid moeten ook andere verhalen gehoord worden.

Tijd om onze blik te verruimen, meerdere perspectieven een plaats te geven en het racisme te stoppen. Waar vinden we de referenties van de mensen en volkeren die vochten tegen kolonisatie en uitsluiting? Waar vinden we Lumumba-pleinen en -standbeelden?

Op 17 januari voeren we daarom actie in verschillende steden voor een Lumumbastraat of -plein. Lumumba wordt door velen gezien als een symbool van dekolonisering, als iemand die zich durfde verzetten tegen de koloniale overheersing.

De symbolische herbenoeming van een straat of plein tot een Lumumbastraat zien we als een eerste stap naar een noodzakelijke dekolonisering van de openbare ruimte.

WAAROM EEN LUMUMBASTRAAT?

Een parlementaire onderzoekscommissie kwam in 2001 tot het besluit dat België een verantwoordelijkheid had in de moord op de Congolese premier. Een straatnaam of pleinaam kan blijk van erkenning geven van de verantwoordelijkheid voor dat gedane onrecht. Daarenboven zou dergelijk initiatief tegengewicht bieden voor plaatsnamen als de Luitenant Lippenslaan en standbeelden van Leopold II en andere koloniale "helden".

Een buitengewoon aantal landen bezit al een Lumumbastraat, terwijl dit in België vooralsnog ontbreekt, afgezien van Charleroi waar de gemeenteraad unaniem een Lumumbastraat goedkeurde [18/12/17].

Het is nog niet te laat om ook elders een straat- of pleinnaam te wijden aan een internationaal icoon en geweldloos voorvechter voor gelijkheid tussen mensen en volkeren. Steeds opnieuw blijkt uit enquêtes dat Afrikanen Lumumba in het kransje van politieke leiders zetten die van de ontwikkeling van het continent en zijn integratie in de moderniteit hun levenswerk maakten. Zoals blijkt uit zijn talloze geschriften en redevoeringen, staat hij symbool voor een toenadering tussen België en Congo, tussen Afrika en Europa en tussen het Noorden en het Zuiden.

Recht doen aan dit aspect van zijn politiek denken is essentieel voor een juist begrip van de geschiedenis, niet in het minst voor het deel van onze bevolking die afkomstig is uit Congo. Maar niet alleen, want Lumumba is evenzeer een Belgisch verhaal. Een symbolische erkenning en herdenking van dit gedeeld verhaal via een straatnaam is belangrijk omdat er nog weinig getuigt van het enorme aandeel dat Congo en de Congolezen hebben gehad in de opbouw van België. De afwezigheid van zulke referenties in de openbare ruimte versterkt het gevoel hier nog steeds geen plaats te krijgen, ondanks dit belangrijk aandeel. Symbolische referenties zoals een straat- of pleinnaam, zouden dus kunnen getuigen van het bestaansrecht van de Afrikaanse diaspora die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van de koloniale verhouding.

Voor Congolese gemeenschappen in meerdere steden in België, is een straatnaam waarmee zij zich kunnen identificeren een welkome stap in de Belgo-Congolese verzoening en een wederzijdse aanvaarding. Wederzijds, want ook voor de autochtone bevolking is het belangrijk te weten dat de aanwezigheid van een bevolkingsgroep van Congolese en Afrikaanse origine een gevolg is van de geschiedenis die de hedendaagse verhoudingen tussen beide continenten begrijpelijk maakt. Een Lumumbastraat of -plein zal maken dat er begrip wordt opgebracht voor de diverse demografische samenstelling en – indien niet – op zijn minst een vraagstelling doet ontstaan die tot dit begrip kan leiden. Meer nog dan een historisch persoon, staat Lumumba

voor het mentale transitie-moment van dekolonisering dat hier nog niet voltooid is. (Met “dekolonisering” bedoelen we hier het wegwerken van de directe erfenis van het kolonialisme, met name racisme, discriminatie en ongelijkheid.)

Wij zijn er daarom van overtuigd dat het moment aangegrepen moet worden om de naam van Lumumba te schenken aan een nieuwe (of bestaande) straat of plein in elke grote stad in België. Of, nog beter, waarom niet een Stanleystraat of Leopold II-laan herdopen? Kiezen om zulk een offensieve naam te vervangen zou ook uitleg behoeven aan heel de bevolking, en is daarom interessanter.

Een Lumumbastraat of -plein zal een mooie plaats zijn van dialoog en van ontdekking. De bewoners zullen fier zijn er te wonen, want Lumumba is een icoon van mensenrechten, een gedeeld verhaal van verzoening, en een symbool van een onvoltooid maar noodzakelijk project. Samengevat zou de straatnaam staan voor wederzijds begrip, voor de aanwezigheid en het aandeel van een groot deel van onze bevolking, voor de urgente erkenning van het verleden en voor een hoopvol perspectief op de toekomst.

WAAR VOEREN WE ACTIE?

Op dit moment plannen we al in 8 steden acties op woensdag 17 januari 2018:

- Antwerpen, De Coninckplein, 18u.
- Brussel, la Futur Place Lumumba (Elsene)
- Gent, Sint-Pietersstation, 17u
- Halle
- Hasselt, ACOD-Limburg, Koningin Astridlaan, namiddag
- Leuven, Stadsbibliotheek, Rijschoolstraat, vanaf 14u
- Mechelen, Grote Markt, 18u
- Oostende, ruitersstandbeeld Leopold II [Zeedijk, de Drie Gapers], 18u

Hand in Hand tegen racisme vzw organiseert deze acties in samenwerking met vele lokale en landelijke partners. Zie *dekoloniseer.be*.

Wil je meewerken aan één van deze acties, geef dan een seintje: info@anti-racisme.be.

Voor alle info en laatste stand van zaken: zie www.dekoloniseer.be

Racisme komt niet uit de lucht vallen. Racisme is mede het gevolg van historische processen. Zo werden we vorige eeuw nog gebrainwasht met propaganda om het Belgische koloniale project te verantwoorden. Reeds eeuwen wordt ook de westerse wereldheerschappij uitgelegd vanuit een ‘superieur’ westers wereldbeeld. Niets uitzonderlijks dus dat we deze erfenis nog meedragen. Wel eigenaardig blijft de onwil om daaraan iets te doen en racisme in zijn wortels te bestrijden. Mensen met een migratieachtergrond worden daardoor nog steeds als tweederangsburgers behandeld, met alle gevolgen voor hen en voor de hele samenleving. Hand in Hand startte begin dit jaar daarom een campagne ‘*Dekoloniseer de (lokale) samenleving*’.

We hielden regionale kick-offs in steden als Gent, Mechelen, Leuven en Hasselt. Op 16 december vond je ons in Oostende en in 2018 in Antwerpen.

Uitvoerige gesprekken met mensen uit de Afrikaanse diaspora waren een goede voorbereiding voor onze komende nationale actie op 17 januari 2018 (verjaardag moord op Lumumba). Zie ook onze vrije tribune op de website van MO-magazine: *Koloniale standbeelden verwijderen of duiden noodzakelijk maar onvoldoende*.

Ondertussen werken we samen met de brede antiracistische beweging om 21 maart, de internationale dag tegen racisme en discriminatie, niet ongemerkt te laten voorbijgaan.

Binnen Hart Boven Hard blijven we ijveren om het sociale middenveld in Vlaanderen diverser te maken en de maatschappelijke instellingen op te roepen hun personeelsbeleid te spiegelen aan de diversiteit van de samenleving. Het Platform Praktijktesten Nu, waaronder Hand in Hand, werkt verder om een antiracismebeleid tanden te geven. Met beginnend succes. De Brusselse regering heeft praktijktesten mogelijk gemaakt zodat slachtoffers van racisme meer bewijskracht krijgen bij klachten over racisme en discriminatie. Ook Kris Peeters, federaal minister van werk, heeft voorzichtig de deur opengezet voor ‘mystery calls’.

Dit kan allemaal ook omdat we op jouw steun kunnen rekenen. Waarvoor dank. Je ontvangt een fiscaal attest vanaf een storting van minstens €40 op onze rekening BE39 0000 0001 1619.

COLOFON

Dit is een uitgave van
Hand in Hand tegen racisme vzw,
Grote Steenweg 91
2600 Berchem
tel 03/281.15.05
www.anti-racisme.be
info@anti-racisme.be

Hand in Hand is lid van 11 11 11, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Hart boven Hard, FOV, United for Intercultural Action en het platform Praktijktesten Nu

REDACTIE

Marius Dekeyser en Ludo Segers

VORMGEVING

www.x-oc.com

DRUK

De Wrikker, Berchem

ADRESWIJZIGING

Is uw adres niet correct of gaat u weldra verhuizen?
Laat ons iets weten a.u.b.

WEBSITE

Voor meer info over de werking van Hand in Hand vzw, kan u altijd terecht op onze website,
www.anti-racisme.be
of www.jobdiscriminatie.be

GIFTEN

Wilt u de werking van Hand in Hand financieel ondersteunen? Stort een gift op ons rekeningnummer 000-0000116-19.
IBAN BE 39 0000 0001 1619
BIC BPOTBEB1

Vanaf minimaal 40 euro per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

PAPIEREN CAMPAGNEBRIEF OF E-ZINE

Vier maal per jaar ontvangt u een gratis Campagnebrief van Hand in Hand. We denken dat dit nog steeds nuttig is in deze digitale tijden, ook omwille van de oververzadiging van het e-mailverkeer. In de Campagnebrief gaan we ook iets dieper in op onze thema's en campagnes dan in de korte berichten die we via e-mail versturen.

Wil u echter sneller nieuws of meer kort op de bal, laat ons dan uw e-mailadres weten en we bezorgen u voortaan ook ons e-zine met regelmatige campagneoproepen. Of wil u liever geen papieren Campagnebrief meer, maar enkel digitale berichten, laat ons dan zeker ook iets weten. Vergeet ook niet om eventuele adreswijzigingen door te geven, waarvoor dank.

DEKOLONISERING IN DE KUNST

THEATER KUZIKILIZA

Pitcho Womba Konga

Pitcho Womba Konga vergaarde naam in de Brusselse hiphopscene, maar in deze productie van Sinfama, KVS en Arsenaal/Lazarus bereikt hij ook een theateraal hoogtepunt. Kuzikiliza – Swahili voor 'gehoord worden' – is een prangende en ook pijnlijke voorstelling, waarin Konga alles uit de kast haalt om België – eindelijk – te confronteren met een vreselijk koloniaal verleden. (Ewoud Ceulemans)

Onder andere op 17/01 in GC De Kriekelaar in Schaarbeek. Zie kvs.be voor tickets en andere voorstellingen.

EEN GEDEKOLONISEERD STANDBEELD VAN PATER DE DEKEN

Kunstenaar Ibrahim Mahama werkt aan een gedekoloniseerde versie van het koloniale standbeeld van Pater De Deken in Wilrijk. Op 16 januari wordt het publiek uitgenodigd om samen met de kunstenaar een voorlopig model in klei te bewerken en te transformeren. Deze artistieke performance gaat door in Kunsthof Extra City (Eikelstraat 25, Berchem), van 16u tot 21u. Iedereen welkom om mee te doen!

Meer info: <http://extracitykunsthof.org/en/exhibitions/on-monumental-silences>

BOEK 'WANNEER WE SPREKEN OVER KOLONISATIE'

Wanneer we spreken over kolonisatie, is een bundeling essays van Donatien DIBWE dia Mwembu, Sindani KIANGU, Pamphile MABIALA MANTUBA-NGOMA, Jean-Marie MUTAMBA MAKOMBO en Jacob SABAKINU Kivilu. Dit is het eerste Nederlandstalige boek dat in Vlaanderen verschijnt van Congolese historici, opgeleid en werkzaam in de Democratische Republiek Congo. Het geeft een noodzakelijke aanvulling op de geschiedenis van een land, dat anders alleen door westerse ogen werd bekeken. Een typisch voorbeeld is immers dat veel geschiedenissen pas beginnen met de koloniale periode, alsof er voordien alleen een witte vlek was.

*Samengesteld door Vesna Faassen & Lukas Verdijk - Uitgeverij Publiekeacties
Partners: deMens.nu, Instelling Morele Dienstverlening, Minderhedenforum en Vermeylenfonds
Meer info en verkoop: publiekeacties.org*

Vrijwilligers gezocht

Hand in Hand is steeds op zoek naar vrijwilligers, zowel voor de landelijke werking als om lokaal een steentje bij te dragen.

De mogelijkheden zijn legio, variërende van administratieve taken op het secretariaat tot het opstarten van een lokale werking tegen racisme. Medewerking aan onze campagnes kan vele vormen aannemen. Je tijdsinvestering kan je zelf bepalen.

Contacteer het secretariaat of surf naar www.anti-racisme.be en klik op Doe Mee.